

Yttrande över Slutredovisning av regeringsuppdrag om att utveckla den myndighetsgemensamma satsningen mot avfallsbrottslighet

Synpunkter från Jönköpings kommun

Jönköpings kommun ser i huvudsak positivt på de förslag och bedömningar som lämnas i Naturvårdsverkets slutredovisning av regeringsuppdrag om att utveckla den myndighetsgemensamma satsningen mot avfallsbrottslighet. Avfallsbrottslighet medför betydande konsekvenser för miljön och samhällsekonomin samt snedvrider konkurrensen för de verksamheter som följer lagstiftningen. Jönköpings kommun delar därför bedömningen att en fortsatt och mer strukturerad samverkan, ett bättre informationsutbyte, en stärkt tillsyn och tydligare regelverk är avgörande för att förebygga, upptäcka och bekämpa avfallsbrottslighet.

Jönköpings kommun vill särskilt framhålla vikten av att förslagen följs av tillräckliga resurser och konkreta förutsättningar för den kommunala tillsynen. Kommunerna har en central roll i arbetet men tillsyn av misstänkt illegal avfallshantering är ofta tids- och resurskrävande, kräver särskild kompetens och förutsätter ett fungerande samarbete med andra myndigheter.

Synpunkter på förslagen

5.1 Utred hur länsstyrelserna kan samverka med Center mot arbetslivskriminalitet

Jönköpings kommun tillstyrker förslaget. Avfallsbrottslighet är ofta kopplad till annan ekonomisk brottslighet och arbetslivskriminalitet. Kommunen delar bedömningen att en närmare samverkan mellan länsstyrelserna och Center mot arbetslivskriminalitet kan bidra till att upptäcka och motverka komplex brottslighet där flera regelverk och myndigheters ansvarsområden berörs samtidigt. En tydligare nationell struktur för samverkan kan också minska skillnaderna mellan olika delar av landet.

5.2 Utred om länsstyrelsens uppföljning och utvärdering av tillsynen i länet närmare bör regleras

Jönköpings kommun har inget att invända mot att formerna för länsstyrelsernas uppföljning och utvärdering av den kommunala miljöbalkstillsynen

utreds. En väl fungerande uppföljning kan bidra till en mer rättssäker, likvärdig och verkningsfull tillsyn i hela landet. Samtidigt är det viktigt att en eventuell reglering utformas med hänsyn till kommunernas olika förutsättningar, riskbilder och organisationer. Uppföljningen bör i första hand vara ett stöd för utveckling och kvalitetsförbättring av tillsynen.

5.3 Inför krav på miljö sanktionsavgift kopplat till utsorteringskravet för bygg- och rivningsavfall

Jönköpings kommun tillstyrker förslaget om att införa en miljö sanktionsavgift för utebliven sortering av bygg- och rivningsavfall. Kommunen delar bedömningen att nuvarande tillsynsverktyg inte alltid är tillräckligt effektiva för att säkerställa efterlevnaden av utsorteringskravet. En miljö sanktionsavgift ger tillsynsmyndigheten ett tydligt och snabbt verktyg för att hantera överträdelser och kan bidra till att öka återanvändning och materialåtervinning. Förslaget kommer att underlätta kommunens tillsynsarbete och bidra till en mer effektiv tillämpning av regelverket.

5.4 Tillsynsmyndigheters möjlighet att kräva ersättning av verksamhetsutövaren för provtagnings- och analyskostnader

Jönköpings kommun tillstyrker förslaget. Möjligheten att genomföra egen provtagning och analys är i många fall avgörande för att upptäcka illegal avfallshantering och säkerställa att miljöbalkens bestämmelser följs. Kommunen delar uppfattningen att kommunala och statliga tillsynsmyndigheter bör ha likvärdiga möjligheter att få ersättning för sådana kostnader. Förslaget kommer att underlätta det kommunala tillsynsarbetet. Förslaget ligger också i linje med principen om att det är förorenaren som ska betala för de kostnader som verksamheten ger upphov till.

Jönköpings kommun vill samtidigt betona att tillsyn av misstänkt illegal avfallshantering ofta är resurskrävande, ställer höga krav på specialistkompetens och kräver samverkan med andra myndigheter. Det är därför viktigt att kommunerna ges praktiska och ekonomiska förutsättningar att genomföra tillsynen.

5.5 Genomför de förslag till författningsreglering av samverkan som tagits fram av Miljöstraffrättsutredningen

Jönköpings kommun tillstyrker förslaget. Erfarenheterna från den myndighetssammansatta satsningen visar att samverkan mellan berörda myndigheter är en förutsättning för att förebygga, upptäcka och utreda avfallsbrottslighet. Kommunen delar därför bedömningen att en långsiktig och mer formaliserad samverkan kan stärka arbetet och skapa bättre förutsättningar för en enhetlig tillämpning över landet.

5.6 Förslag om att förlänga samverkan som idag bedrivs inom regeringsuppdraget för att inte få ett avbrott i samverkan

Jönköpings kommun tillstyrker förslaget om en treårig förlängning av den myndighetsgemensamma satsningen mot avfallsbrottslighet. Avfallsbrottsligheten har utvecklats till ett område där organiserad brottslighet kan orsaka betydande kostnader för samhället och allvarliga konsekvenser för miljön. Det är därför viktigt att den kompetens, de samverkansstrukturer och de arbetssätt som byggts upp under uppdraget inte går förlorade.

Kommunen vill samtidigt framhålla att ett långsiktigt arbete mot avfallsbrottslighet kräver att även kommunerna ges möjlighet att prioritera denna tillsyn. Ärendena är ofta omfattande och det är inte ovanligt att det saknas en identifierbar verksamhetsutövare som kan finansiera tillsynen genom avgifter. Kommunen anser därför att staten bör säkerställa att kommunerna har tillräckliga resurser för att bedriva den tillsyn som krävs. Detta kan ske genom riktade statliga medel eller genom andra modeller som stärker kommunernas förutsättningar att prioritera tillsynen. Alternativt behöver regeringen tydliggöra att arbetet mot avfallsbrottslighet ska prioriteras nationellt i förhållande till andra tillsynsområden.

Övriga synpunkter

Jönköpings kommun ser positivt på förslaget om ett nationellt register över auktoriserade bilskrotare. Kommunen vill dock understryka vikten av att systemet utformas med hög säkerhet, exempelvis genom tvåfaktorsautentisering eller e-legitimation, så att endast behöriga personer kan utfärda mottagningsbevis och skrotningsintyg. Jönköpings kommun förutsätter också att finansieringsprincipen gäller.

JÖNKÖPINGS KOMMUN

Mona Forsberg (S)
Kommunalråd

Thomas Bergholm
Tf stadsdirektör